

Undervisningsbeskrivelse

Termin	efterår 2019 – Forår 2022
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	STX
Fag og niveau	Historie A
Lærer(e)	Jens Mann Christiansen
Hold	3q HiA

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Vikingetid
Titel 2	Romerriget (og museologi)
Titel 3	Kulturmøder 1 (korstog)
Titel 4	Klima (Udgår pga. covid-19)
Titel 5	Kulturmøder 2 (opdagelser og renæssance)
Titel 6	Borgerlige revolutioner, industriel revolution (ideologiernes opståen og udvikling og imperialisme, som en udløber heraf)
Titel 7	Konspirationsteorier (Udgår pga. Covid-19)
Titel 8	Ideologiernes kamp i det 20. Århundrede (Nazismen og kommunismen)
Titel 9	Afghanistan
Titel 10	Velfærdsstaten

Titel 1	Vikingetiden
Indhold	<p>Vikinger – fra stamme til stat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oversig over historiebevidsthed • 2. afsnit af sæson 2 af HBO's <i>Vikings fra 2013</i> • Bekker-Nielsen, Tønnes og Bernard Eric Jensen mfl. (2001): Gads historieleksikon, opslaget "stat" • Frederiksen m.fl.: <i>Grundbog til Danmarks historie</i> side 29-31 +32-35 • Billeder af ringborge og video med fund Vikingeborgen Borgring - kort version og Kort over verden fra tidlig middelalder Billede af jellingestenen 129-131 fra <i>Vikinger Indsigt og udsyn</i> • Harding Sørensen, Carl og Esben: "Danmark i vikingetiden", s. 17-23, Gyldendal <p>Vikingetogter (og hvor vi har vores opfattelse af vikingerne fra)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frederiksen m.fl: Grundbog til Danmarkshistorien, Systime, 2010. s. 27-28 • Billede af vikingeskib • Kilder om lindesfarne fra: Matsen og Petersen; <i>Vikinger indsigt og udsyn</i>, systime s. 25 • Fra Harding Sørensen <i>Vikinger og togter</i> Gyldendal, s 81 Kilder: Ibn Fadlan "Vikingerne ved Volga" <p>Undersøgelse af Vikings i matrixgrupper med forskellige emner: Ragner Lodbrog Købmænd, slaver og vikinger i Rusland, navigation</p> <p>Kongemagten og kristendommen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thiedecke <i>De danske vikinger</i> Pantheon 2003: <i>Widukund om Haralds omvendelse til kristendommen og Adam af Bremen om Haralds overgang til kristendommen</i>, s. 106-7 <p>Historiebrug Fremstillingsstof 129-131 fra <i>Vikinger Indsigt og udsyn</i></p> <p><i>Kilder</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kilde: A. D. Jørgensen om vikingerne (1882) • Plakater: <i>Vågn op og stem på Danmark og For Danmark mod Bolsjevismen</i> • Hal Koch: <i>Uddrag fra folkets saga dansk dåd</i>, 1941 • Asterix and the vikings, trailer tegnefilm baseret på fransk tegneserie Asterix and the Vikings Trailer • Mike the Knight, 2011 Britisk/canadisk tegnefilm Mike The Knight The Mighty Shield Trailer Vikings HBO 2013, HBO er en amerikansk betalings-tv-kanal. Vikings (2013 TV Series) HD Trailer
Omfang	6 blokke
Særlige fokuspunkter	I dette forløb har fokus været på rigssamlingen (Danmarks tilblivelse) i vikingetiden - herunder om man kan tale om en egentlig statsdannelse i perioden – og i så fald, hvilke forhold der peger i denne retning. Vi har diskuteret, hvornår man kan sige, at en stat bliver til. Derudover har vi kigget på de sociale og politiske forhold og vikingetogterne, arbejdet med angreb, og hvorfor de fandt sted.

	<p>Vi har kigget på, hvordan eftertiden har brugt vikingerne og hvor man har sin opfattelse af vikingetiden fra. I den forbindelse har vi set et afsnit af serien <i>Vikings</i>, og diskuteret historiebrug og hvor vi har vores historieforståelse fra.</p> <p>Berørt kernestof:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. stats- og nationsdannelser , herunder Danmarks 2. hovedlinjer i Danmarks, Europas og verdens historie fra antikken til i dag 3. forandringer i levevilkår, teknologi og produktion gennem tiderne forskellige styreformers og samfundsorganiseringer 4. National identitet (senere brug af vikingetiden) <p>Vigtigste faglige mål:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kunne redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Europas og Danmarks historie 2. Kunne forklare samfundsmæssige forandringer 3. Kunne analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne. 4. Kunne bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien 5. Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende (i form af historiebrug) 6. Kunne formidle historisk indsigt på forskellige måder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, pararbejde, matrix, fremlæggelse i grupper (af historiebrug)

Titel 2	Romerriget (og museologi)
Indhold	<p>Fremstillinger: <i>Grubb</i>: Overblik s. 33-38</p> <p>Fokus 1: side 39-50 (side 43-36 + 39-41 grundigt. Resten supplerende stof) Indledningsscene til serien Rome (1. afsnit i 1. sæson) – primært brugt som fremstilling Opslag om Styreformers i kongetid og republik, kejsertiden samt klientsystemet https://romerrigetshistorie.systime.dk/index.php?id=157&L=0 Elektronisk tidslinje https://www.knowtheromans.co.uk/Videos/RomanEmpireTimeline/</p> <p>Kilder: Sammenligning af <i>Fokus</i> og <i>Overblik</i>s (se ovenfor) førstesider om Romerriget Geografiske kort over Rom, Italien og Europa. Billede af det antikke Rom Billeder af Forum, Akropolis og Pantheon (første, bedste Google-søgning) Perspektivering: Elevers net-søgning på USA's politiske system sammenlignet med Romerrigets, Billeder af the Congress, Supreme Court og The White House. Europarlementet i Strassbourg, samt Skt. Pierres Cathedral og FN's europæiske hovedbygningen begge i Geneve (optakt til studietur).</p> <p>Kildesæt om Augustus: Primaportastatuen – af August Tacitus om Augustus Sueton om Augustus Augustus om Augustus</p> <p>Afslutning på forløb: Romerrigets fald og arven fra Rom: Peter Ørsted: <i>Arven fra Rom</i>, s. 9-13 Ebbe Kühle: <i>Hvorfra, hvorhen, hvorfor</i>, s. 67-69 Johnny Thiedecke: <i>Europa i støbeskeen</i>, s. 78-79</p>

	<p>Arbejde med begreberne <i>brud</i> og <i>kontinuitet</i></p> <p>Forløb om museologi Side 54-59 i Sally Thorhauge og Ane Hejlskov Larsen: <i>Museumsgrundbogen</i> Forskellige kilder til formidling af historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tifo fra Champions League kamp mellem polske Legia Warszawa og F.C: Astana - Trumps forsøg på at købe grønland https://www.cnn.com/2019/08/21/danish-royal-family-surprised-after-trump-cancels-visit-to-denmark.html - Billeder af TV-serierne <i>Rome</i> og <i>Vikings</i> fra HBO - Afsnittet om Romerriget fra lærebogen <i>Overblik</i> <p>Læreren fremstillet materiale om stor og lille historie og museologi</p> <p>Artikel om Vesuv https://historienet.dk/civilisationer/romerriget/vesuv-forvandlede-pompeji-til-helvedes-forgaard</p> <p>Besøg på Moesgaard museum, hvor vi så udstillingen ”På vej mod katastrofen – Pompeji og Herkulanum” og Vikingernes eventyr.</p> <p>Udløbet til middelalderen Forløbet er en udløbet af romerriget, så vi ser på hvordan romerrigets opløsning blev en indledning til middelalderen.</p> <p>Materiale (fremstillinger): Grubb: <i>Overblik</i> side 47-48 + 50-51 (også læst i klimaforløbet)</p> <p>Øvrigt materiale Vikings sæson 2 episode 6, HBO-serie Kort over Romerrigets øst og vestlige udbredelse.</p>
Omfang	Romerriget 4 blokke, Museologi 3 blokke, ekskursion 4. blokke alle á 95 min.
Særlige fokus-punkter	<p>redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks, Europas og verdens historie</p> <p>redegøre for sammenhænge mellem den lokale, nationale, regionale, europæiske og globale udvikling</p> <p>analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tiderne</p> <p>skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper</p> <p>reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie</p> <p>formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg</p> <p>demonstrere viden om fagets identitet og metoder.</p>

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, arbejde selv, ekskursion, arbejde med at formidle historie i forskellige former: lave udstillinger og lave tegneserier.
-----------------------------------	---

Titel 3	Kulturmøder 1 Korstog
Indhold	<p>Udover nedenstående: som overgang fra sommerferie Vollmond: <i>Fra fortid til historie</i>, s. 26-27 Om historiebrug (herunder historiebrug i min sommerferie)</p> <p>Middelalder Som en optakt til forløbet om kulturmøder og korstog.</p> <p><u>Fremstillingsstof:</u> Grubb: <i>Overblik</i> side 60-61 Frederiksen m.fl.: <i>Grundbog til historie</i> side 111-113 om fuedalisme og typiske træk ved feudalsamfundet <u>Kirken (også læst i klimaforløbet)</u> Kildesæt 1 (primært om kirken): http://klosterliv.e-museum.dk/03kloster/07ejendome/02eks-gavebrev.asp Jellingsø Ole red.: <i>Europas Vej</i>, s. 99, Munksgaard 1994 www.aldus.dk/rubrik/ http://www.jggi.dk/KlosterGIS.htm Af en bodsbog fra 1100-tallet Billede af Nørre Galten Kirke https://www.hadstenstorpastorat.dk/kirkerne/hadsten-og-vissing-sogne/noerre-galten-kirke/</p> <p><u>Diskussion af mørk middelalder</u> Fremstillinger</p> <ul style="list-style-type: none"> - med fokus på pesten: Fra Bryld: <i>Verden før 1914</i> https://verdenfoer1914.systime.dk/index.php?id=312 og https://verdenfoer1914.systime.dk/index.php?id=313 - Grubb m.fl. <i>Overblik</i>, s. 48-50 om Karolinsk renæssance - Knudsen, Sanne S Knudsen og Dannielsen, Kim Beck: <i>Middelalderen</i> s. 147-8 + 157-58, Systime 2011 <p>Kilde "Jacob Burckhardt om middelalderens menneske", 1860 fra Knudsen, Sanne S Knudsen og Dannielsen, Kim Beck: <i>Middelalderen</i> s. 157-58, Systime 2011</p> <p>Vikings sæson 2 episode 6, HBO-serie</p> <p>Metode side 29-31 i Kasper Thomasen: <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>. Det handler om historiebevidsthed og hvordan den skabes.</p> <p>Korstogene, Islams udbredelse og fremmedbilleder <u>Baggrundsstof</u> Beck Danielsen m.fl.: <i>Fokus 1</i> side 126-138 Smitt og Vollmond <i>Verdenshistorien 1</i> side 78-80 Bekker-Nielsen m.fl.: <i>Gads historieleksikon</i> (2001) side 357-58 Andersen m.fl. <i>Historiens kerner</i> side 53 M. Rostgaard og Lotte Schou: <i>Kulturmøder – i dansk kolonihistorie</i> side 20-21 (om forskellige fremmedbilleder) Volmond m.fl.: <i>Verdens historie 1</i>, s. 88-89.</p>

	<p><u>Kilder</u> ”Gud vil det”- Pave Urbans opfordring til Korstog, s 10-11 i <i>Hellig krig</i> af Johnny Thiedecke</p> <p><u>Kilder om synet mellem kristne og muslimer</u> Tekst 2.7 Traktat mellem en muslimsk og en kristen fyrste, side 49 K. M. Sørensen <i>Muslimske imperier</i> Jerusalems erobring side 43-45 i Thiedecke: <i>Hellig krig</i> Vollmond 1: om lægevidenskab (s .97) Tekst 25 Jerusalems fald 1244 i Visti Hansen <i>Korstogene ide og virkelighed</i>.</p> <p>Nyere syn på muslimer Bush’ tale: »Dette er verdens kamp«, <i>Politiken</i>, 20. SEP. 2001 Osama bin Ladens <i>Fatwa</i> fra 1998 Fra Rasmus Randris Pöckel: <i>Terror eller frihedskamp</i>, https://kamp.systime.dk/index.php?id=191 Valgvideo fra Det radikale venstre 2007: Ressource eller pestilens Valgvideo Dansk folkepartis valgvideo fra 2007 Dansk Folkeparti - Valgvideo 2007</p> <p>Korstog og historiebrug Opslag om historiebrug: Fra: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/historiebrug/?no_cache=1&cHash=4cbd4cea17022fbd222ef90e44c00596 Undersøgelse af tre kilder med henblik på historiebrug (tekst 32, 34 og 35 fra <i>Visti Hansen Korstogene</i>) Analyse af historiebøgers titler og forsider eller titler på hovedafsnit med henblik på historiebrug: Korstogene: Islams ekspansion og modoffensiv (2016) Kortogene: Ide og virkelighed (2004) Muhammed, monoteisme og handel: <i>Den første globale civilisation</i> (2014) Kristendom og Islam – middelalderens kulturmøde (2010) Europa og islam i middelalderen (2008-16) Korstog, fjernhandel og kulturkontakt</p> <p>Vollmond: <i>Fra fortid til historie</i>, s. 26-27 (om populærhistorie)</p>
Omfang	9 blokke à 95 min
Særlige fokus-punkter	

Væsentligste arbejdsformer	<p>Kernestof: Europæisk middelalder, kulturmøder i forbindelse med korstog, opdagelserne og imperialismen</p> <p>Kompetencer: – formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid – analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne – analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden – forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper – reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende – indsamle og systematisere informationer om og fra fortiden – bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien</p>
-----------------------------------	---

Titel 4	DHO-forløb Klima (virtuel undervisning pga. Covid-19), udgår pga. Covid-19
Indhold	<p>Forløbet havde til hensigt at undersøge, hvilken historisk udvikling, der har ført til de klimaforandringer, vi står over for i dag. Samt hvilken historiebrug der er til stede i debatten om klimaet. Særligt debatten om, hvorvidt klimaforandringerne er menneskeskabte. Forløbet var en del af DHO arbejdet. Derfor gik en del tid også med skriveøvelser, vejledning og samarbejde med dansk.</p> <p>For at undersøge klimaforandringerne har vi haft nedslag i nedenstående periode med henblik på, at se om udviklingen i perioden kan have haft betydning for klimaforandringerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1700tallet, oplysningstid - Industrialiseringen - Globalisering <p>Materiale</p> <p>Arbejde med historiesyn og historiebevidsthed</p> <p>Kasper Thomasen <i>Historiefaglig arbejdsbog</i>, systime 2019, s. 29-31</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danmarkshistorien på et minut udgivet af DR, april 2019 - Polybs historiesyn, lærergennemgang. - To tegneserier af Wulff Morgenthaler <p>Asgharia, Anna: <i>"Den ældre generation nød en oksebøf, mens vi unge sad og spiste en nøddepaté"</i>, Jyllands-Posten, 1. marts 2020</p> <p>Dencker, Mikkel: <i>"DF: Menneskeskabte klimaforandringer er et spørgsmål om tro, og tro hører til i kirken"</i>, Indland, 28. februar 2020</p> <p>Thunberg, Greta (2019): <i>Tale til FN's klimatopmøde</i></p> <p>Trump, Donald: <i>"Trump trækker USA ud af global klimaaftale"</i>, Altinget, 1. juni 2017</p> <p>Trump, Donald: <i>"What does Trump actually believe on climate change?"</i>, BBC news, 23 januar 2020</p> <p>Kristian Leth <i>Håb</i>, Peoples Press, 2018, side 87-90</p>

	<p><u>Fremstillingsstof til 1700tallet, oplysningstiden og trekantshandel</u> <i>Fokus 2</i> side 41-43 <i>Volmond Verdens historie 1</i> Side 157-158 + 168 og side 172</p> <p><u>Kilder til oplysningstiden</u> Billede af udskiftningen og billeder fra encyklopædien.</p> <p><u>Fremstillingsstof til industrialiseringen</u> https://www.youtube.com/watch?v=zhL5DCizj5c <i>Fokus</i> side 141-46 34-38 i <i>Fra fortid til Historie af Hassing og Vollmond</i>.</p> <p><u>Kilder til industrialiseringen</u> Erik Jensen og Birger Kledal: <i>Den industrielle revolution England 1780-1850</i>, Gjellerup, 1980, kilde 21, 22, 26,27,28 s. 214 og kilde om frihandel i samme. CO2 udviklingen fra 1750 til i dag fra Globalissues.com København set fra Valby bakke i henholdsvis 1855 og 1880, fra Lunbo Levy m.fl.: "Litteratur-historier", DR 2001 Fra Martin A. Husted: <i>Globalisering 1850-1914 Da verden blev mindre</i>, systime 2020 https://globalisering1850-1914.systime.dk/index.php?id=224</p> <p><u>Globaliseringen</u> Fremstillingsstof side 85-90 i Andersen m.fl. <i>Fokus 3</i> Ebbe Kühle: <i>Globalhistorie - 500 års forandringer og dilemma</i> (2015), Gyldendal, 166-70+ 171-73 Lærarfremstillet materiale om 1. og 2. globaliseringsbølge</p>
Omfang	9 blokke á 95 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>analysere eksempler på samspillet mellem mennesker, natur, kultur og samfund gennem tidene</p> <p>skelne mellem forskellige typer af forklaringer på samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper</p> <p>reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden</p> <p>formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg</p> <p>behandle problemstillinger i samspil med andre fag</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/ skriftligt arbejde

Titel 5	Kulturmøder 2 (opdagelserne)
----------------	-------------------------------------

<p>Indhold</p>	<p>kulturmøderne med hovedfokus på de store opdagelser. Forløbet tager afsæt i korstogene og deres kobling til renæssancen, hvorefter opdagelser behandles. Desuden et mindre arbejde med imperialismen.</p> <p>Renæssancen <u>Baggrundsstof</u> Grubb m.fl.: <i>Overblik</i> s. 68-73 Kort over korstogene Billeder af det geocentriske og det heliocentriske verdensbillede</p> <p><u>Kilder</u> ”Ambassadørerne” portrætmaleri af den tyske maler Hans Holbein fra 1533.</p> <p>Opdagelserne arbejde med spaniernes opdagelse af Amerika, spaniernes syn på indianerne og spaniernes fremfærd. Derudover sammenlignes der kort med korstogene som kulturmøder.</p> <p>Baggrundsstof: Grubb m.fl.: <i>Overblik</i> s. 80-88 (baggrund for opdagelserne) Smitt m.fl. <i>Introduktion til historie</i> (2005), s. 10-15 Historiens drivkræfter</p> <p><u>Kilder:</u> Thomsen: <i>De store opdagelser</i>, s. 86-94 (Columbus beskrivelse af Amerika) Filmen <i>1492 - Erobringen af paradiset</i>, De første 12:32 min. Dokumentarklip https://www.history.com/topics/exploration/christopher-columbus/videos/columbus-quest-for-gold</p> <p>Tre kilder om spaniernes fremfærd i Amerika</p> <p>Kilde 1 Verden efter de store opdagelser, 1500-1750 https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=203 Kongelig ordre om hvordan indianerne skal behandles, 1501</p> <p>Kilde 2 Fra <i>Verden før 1914</i>: Spanien indtager Cuba</p> <p>Kilde 3 Fra <i>Verden efter de store opdagelser</i>. https://verdenefterdestoreopdagelser.systime.dk/index.php?id=226 Kilde 36: En samtidig beskrivelse af minerne i Potosi, 1590,</p> <p>Processen i Valadolid Lærerenfremstillet materiale om processen i Valadolid. F.K. Madsen: <i>Opdagelserne</i> kilde 26 og 27 Del las Casas og Sepulvedas indlæg i processen i Valadolid. Dernæst opførelse af processen i Valadolid. Menneskerettigheds erklæringen artikel 1-5</p> <p>Oversigt over fremmedbilleder</p> <p>Synspunkter på opdagelserne Tegnefilm, klip fra: Hastrup <i>Historiebogen 1 og 3</i> Mathias Strand <i>Udnævnt til gemene krigsforbrydere</i></p>
<p>Omfang</p>	<p>7 blokke à 95 min</p>

Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof: Europæisk middelalder, kulturmøder i forbindelse med korstog, opdagelserne</p> <p>Kompetencer: Dokumentere viden om centrale udviklingslinjer og begivenheder i Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdsformerne veksler mellem almindeligt gruppearbejde, matrixgruppearbejde, elevoplæg og lærerstyret undervisning.</p> <p>Dokumentere viden om forskellige samfundsformer</p> <p>Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>Bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk dokumenterende til eksempler på brug af fortiden.</p>

Titel 6	Borgerlige revolutioner, industriel revolution (ideologiernes opståen og udvikling og imperialismen, som en udløber heraf)
Indhold	<p>Hovedvægt lagt på arbejdet med den amerikanske uafhængighedserklæring og den historiske baggrund med perspektivering til det amerikanske valg. Kortere arbejde med den franske revolution og industrialiseringen, som også blev berørt i forbindelse med klimaforløbet.</p> <p>Baggrundsstof (fremstillingsstof) til amerikansk og franskrevolution</p> <p><u>Kolonialiseringen af Nordamerika</u> Hamilton, Pernille Ipsen og Henrik Terp Møllevang: <i>Hver tid sin Pocahontas – om kulturmøder og kolonisering af Nordamerika</i>, s. 21-26 (læst) “Pocahontas” artikel fra Levende billeder, s. 29-31 (læst)</p> <p>Bryld: <i>Verden før 1914</i>, side 172-78 + 206-11 (amerikansk revolution), Læregennemgang af fransk revolution baseret på Grubb: <i>Overblik</i>, side 119-22 19-24 i <i>Grundbog til verdenshistorien</i> (om fransk revolution) Fokus 2: s. 34-38 om oplysningsfilosofferne (minus boksen s. 37)</p> <p>Kilder: Klip fra trailer til Disneys <i>Pocahontas</i> (1996)</p> <p>Tabel over slavehandel, billede af slavehandel (begge fra Bryld), billede af slaveskib (http://mandejammer.blogspot.dk/2008_01_01_archive.html) og kolonialhandel. Den danske kongelov 1665 Den amerikanske uafhængighedserklæring 1776 Bryld: <i>Verden før 1914</i> citerer af: Bossout, Hobbes, Locke, Montesquieu, Rousseau, Voltaire, s. 192-98, samt <i>Fokus</i> (se ovenfor – side 34-35 + 36-38) Om oplysningstiden: side 41-45 Fokus 2, 2016</p> <p>Billede af de tre stænder i Frankrig fra http://26189858.dk/his_links.html Uddrag af de franske menneskerettighedserklæringer. Fra Ibogen Bryld: <i>Verden før 1914</i>.</p> <p>Michael Jarner: <i>Essay Amerikas splittede stater</i>, bragt i Politiken, den 20/9/2021</p> <p>Kilde Boston Teaparty øjenvidende beretning Boston Teaparty fra Bryld: <i>Verden før 1914</i> https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/index.php?id=104 LÆST</p>

Cover af Time magazine 2018, juni *King me, Donald Trump* <https://www.ndtv.com/world-news/time-cover-shows-us-president-donald-trump-dressed-as-king-1864326>

Industriel revolution

Grubb m.fl.: *Overblik*, side 131(2. spalte) - 132

Kilder

Carl-Johan Bryld: *Verden før 1914* Uddrag om forhold i kulminerne. S. 272 Læst

To fremstillinger af industrialiseringen Læst

Historiebogen 5 og 6 af Jannick Hastrup m.fl. (1974)

<https://www.youtube.com/watch?v=J4Jpf8D8zwY>

Crash course "industrial revolution" (2012)

<https://www.youtube.com/watch?v=zhL5DCizj5c>

Ideologier og imperialisme

Ideologier

Carl-Johan Bryld: *Verden før 1914* 228-30 om konservatisme og wienerkongres. + 234-37 Nationalliberalisme og dansk revolution i samme

Grubb: *Overblik*, side 130-33 (socialisme og liberalisme), også læst under industrialisering

Imperialisme

138-40 i Grubb: *Overblik*

Kilder

Uddrag af Hergé: *Tintin i Congo* (fra 1930erne)

Jules Ferry: *Forsvar for den franske imperialisme*, in Fokus (se ovenfor) s. 187-88

Jan Guillou: *Brobyggerne* (2012) s. 69 + 84-85

Kolonialmächte – tysk tegning fra 1904, bragt i Simplicissimus s. 102 in Skovgaard Nielsen *Imperialismen*

Klip og artikel om menneskeudstilling i København:

<https://www.dr.dk/historie/danmarkshistorien/video-victor-blev-holdt-i-bur-som-turistattraktion#!/>

https://danmarkshistorien.dk/fileadmin/filer/Billeder/Artikelbilleder/Koloniudstilling_1905/koloni1_2.jpg

Britiske kolonialismebilleder fra Bryld: *Verden efter 1914*

Fra <https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=463>

Med *undtagelse* af billederne:

En Stillehavssø før civiliseringen, 1876

En Stillehavssø efter civiliseringen, 1876

Omfang	8 blokke à 95 min
Særlige fokus-punkter	<p>Kernestof: Europæisk middelalder, kulturmøder i forbindelse med korstog, opdagelserne og imperialismen</p> <p>Kompetencer: Dokumentere viden om centrale udviklingslinjer og begivenheder i Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Arbejdsformerne veksler mellem almindeligt gruppearbejde, matrixgruppearbejde, elevoplæg og lærerstyret undervisning.</p> <p>Dokumentere viden om forskellige samfundsformer</p> <p>Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>Bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk dokumenterende til eksempler på brug af fortiden.</p>

Titel 7	Konspirationsteorier (UDGÅR PGA COVID-19)
Indhold	<p>Forløbet har til formål at undersøge, hvorfor man bliver tiltrukket af konspirationsteorier, hvorfor konspirationsteorier er særligt udbredte i USA, hvordan konspirationsteorier typisk er opbygget, og hvordan konspirationsteoretikere argumentere.</p> <p>Vi har undersøgt konspirationsteorier i fællesskab og eleverne har holdt fremlæggelser om konspirationsteorier, de selv har valgt.</p> <p>Forløbet er afviklet under covid-19 nedlukningen i 2020/2021, så langt størstedelen er lavet virtuelt.</p> <p>Baggrundsstof Christsian Vollmond og Mads Aamand Hansen : <i>Hvem stod bag?</i> side 15-16 (ud fra det skal vi definere, hvad en konspirationsteori er), 26-27 29-30 31 (skema over genkendelige træk ved argumentation i konspirationsteorier) 18-26 Om forskellige faglige tilgange til konspirationsteorier (eksempelboksene er ikke læst)</p> <p>Artikel fra Information: <i>QAnon er pænt gak. Men USA har en lang historie med gakkede konspirationsteorier</i>, 16. oktober 2020</p> <p>Case: Eurabia</p> <p>Kilde: <i>Hvem stod bag?</i>, Side 138-41 Lars Hedegaard <i>Den anden besættelse</i>.</p>

	<p>I grupper har eleverne lavet fremlæggelser om nedenstående konspirationsteorier. "Case" angiver casen i <i>Hvem stod bag?</i></p> <p>1. Jødekonspirationen Case 1 Sergie Nilus Zions visses protokoller (s118-120) Case 2 Adolf Hitler Min Kamp s 123-125) Case 3 Knud Bjeld Eriksen Tre modeller for det jødiske problem (s. 126-130)</p> <p>2. Qanon https://www.zetland.dk/historie/s8yv1V61-ae2KvJdE-c5758 https://nyheder.tv2.dk/2020-07-23-paedofile-hemmelige-satanister-og-en-dyb-stat-dette-er-konspirationsteorien-som-twitter https://www.berlingske.dk/usa/konspirationsteoretiker-paa-vej-ind-i-kongressen-og-hun-har-trumps-fulde https://edition.cnn.com/2020/08/25/politics/kfile-marjorie-greene-spread-conspiracies/index.html (kan inddrages, hvis I har tid)</p> <p>3. 9/11 Case 11 s 162-166 Tommy Hansen Case 14 s. 173-76 Henrik Melvang</p> <p>4. Månelandingen Find selv materiale på nettet. Søg også på engelsk. https://collegian.com/2020/03/category-opinion-mcwilliams-the-moon-landing-was-fake/</p> <p>5. 5.G https://www.information.dk/moti/2020/04/virus-5g-goer-syge-bill-gates-sproejte-mikro-chips-andre-coronateorier-internettet <<Det er ikke virus, men 5G, der gør os syge. Bill Gates vil sprøjte mikrochips ind i os. Og andre coronateorier fra internettet - Mediarkiv - Infomedia.pdf>> https://www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-02680 https://arbejderen.dk/idekamp/coronavirus-og-5g-teknologi Denne er god at lægge vægt på, der er masser at analysere.</p> <p>6. Illuminati og hemmelige selskaber Case 15 Case 16 (den kan I skimme, så det ikke er alt, der læses lige grundigt) Case 17</p> <p>Klassearbejde med kildesæt (til øvelser i problemstillinger)</p> <p>Kilde 1 "Eurabia" -- et politisk forræderi, 27. december 2006, kl. 1:00, Af Poul E. Andersen Kristligt dagblad (2,7 normalside)</p> <p>Kilde 2 Trump går til modangreb: Det hele er én stor sammensværgelse af Emil Arenholt Mosekjær, politiken den 15/10-2016 (1,2 normalside)</p> <p>Kilde 3 Billeder af Qanon-tilhængere og Trump-støtter, der trænger ind i den amerikanske kongres den 6/1-2021, fra Avisen.dk https://www.avisen.dk/billedserie-kongressen-i-usa-stormes-af-trump-tilhae_629268.aspx</p> <p>Kilde 4 (kan I tage med) Billeder af nazistisk propaganda, årstal er ukendt, men det er fra mellem 1933-45 https://www.humanisme.dk/artikler/art05006b.php</p>
Omfang	7 blokke á 95 minutter

Særlige fokuspunkter	<p>reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie</p> <p>opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden</p> <p>formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid</p> <p>formidle og remediere historiefaglige problemstillinger mundtligt og skriftligt og begrunde de formidlingsmæssige valg behandle problemstillinger i samspil med andre fag</p> <p>demonstrere viden om fagets identitet og metoder.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Virtuelle arbejdsformer pga. covid-19.</p> <p>Gruppefremlæggelser virtuelt.</p> <p>Klasseundervisning.</p>

Titel 8	Ideologierne kamp (nazismen og kommunisme)
Indhold	<p>Forløbet falder i to hovedfokus:</p> <p>Nazismens vej til magten i Tyskland, heri inddrages 1. verdenskrig, som en del af den vej, der banes for nazisterne. Desuden arbejdes der kort med den russiske revolution, som led i 1. verdenskrig, og som udgangspunkt for at forstå kommunismen i Rusland og senere Sovjetunionen og den kolde krig.</p> <p>Den kolde krig udgør anden del af forløbet, heri er der særligt fokus på delingen af Tyskland og forholdet mellem Øst- og VestTyskland, samt murens fald.</p> <p>1. verdenskrig</p> <p><u>Baggrundsstof</u> Vollmond: <i>Verdenshistorie 2</i>, s. 110-115.</p> <p><u>Kilder</u> <u>Kildesæt</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Krigen som skovtur, tysk tegning fra 1914, Billede fra Verdens Historien 2 af Hortsbøll (0,5 side) 2. Proklamation fra svømmeklubben i Chemnitz, Tyskland august 1914 (0,35 side) 3 Women of Britain say- ”Go”, fra Gade: Imperialismen og 1. Verdenskrig 1870-1914 (0,5 side) 4 Brev fra Tysk student på østfronten, fra Gade: Imperialismen og 1. Verdenskrig 1870-1918 (0,5 side) 5 Remarque fra Gade: Imperialismen og 1. Verdenskrig 1870-1918 (0,8 side) 6 Adolf Hitler: fra Mein Kampf, in K.O. Knausgaard: Min kamp 6 (0,8 side) <p>I alt 3,45 normalside</p> <p>Rusland og russisk revolution Andersen: <i>Kernestof</i>, side 132-33 Frederiksen m.fl.: <i>Grundbog til historie</i>, s. 173-77</p>

Bryld: *Den russiske revolution og Sovjetunionen* 98-101

Kilder:

Elevernes selvvalgte symboler fra Sovjettiden.

Aleksjevitj: *Krigen har ikke et kvindeligt ansigt* s. 59, s. 290-91 og s. 359

Sang om Pavlov Morosov og frimærke med statue af samme

Film om samme: <https://www.youtube.com/watch?v=RAvmwUDHNWo>

<https://www.youtube.com/watch?v=uidYVgnbeb4>

Nazismen i Tyskland

Nazismens vej til magten:

Peter Frederiksen, *det tredje Rige, Fællesskab og forbrydelse*, 1998, side 15-23

Peter Frederiksen, *det tredje Rige, Fællesskab og forbrydelse*, 1998, 31-33 + 37-40

Peter Frederiksen, *det tredje Rige, Fællesskab og forbrydelse*, 1998, 40-43,

Kilder:

Tekst 5: *Partiprogrammet "De 25 punkter"* i Peter Frederiksen, *det tredje Rige, Fællesskab og forbrydelse*, 1998, side 133-35

Livet i det tredje rige:

Frederiksen: "Det tredje rige" s. 57-63

Kilde side 160-61 "Hitler om ungdomsopdragelse"

Kilder:

Hverdagen under fascismen, s. 78-79

To korte uddrag fra Jørn Tranekjær Andresen: *Blod og jord: Soldaterskæbner fra det dansk-tyske grænseland*, Turbine 2018,

Billeder af nazistisk julepynt: <https://www.dw.com/en/christmas-not-such-a-holy-night-under-the-nazis/a-5042819>

<https://historienet.dk/jul/hitler-ville-stjale-julen-fra-jesus>

Nazistisk kunst og propaganda

Frederiksen side 65-67

Nazistisk kunst og arkitektur (billeder fra): N.S. Clausen: *Fascismens billeder* side "Porträt des Führers" af Fritz Erler, 1939, Kahleberger Bauerfamilie, plakat af Entartete kunst

Der Ewige jude (film)

(13:48-17:48) + (1:00-4:54)

[Der Ewige Jude English Subtitles](#)

2. verdenskrig

Overblik, side 152-56

Supplerende stof:

- Aleksjevitj (2013): *Krigen har ikke et kvindeligt ansigt* side 78-79, 344-45, 352

- Uddrag af Karl Christian Lammers *Nazismens epoke* s. 402

- Taler fra 2. verdenskrig (læst højt) fra bogen *Store Taler*

Fra 2. Verdenskrig til Kold krig

Oversigt over historiens drivkræfter fra *Introduktion til historie* fra Smitt og Larsen (2005)

Kai Otto v. Barner: *Den kolde krig* side 17-23

Kort over fronternes bevægelser under 2. Verdenskrig

Olsen og Søndenberg: *Grundbog til verdenshistorien* side 25-26+74-77 (om øst og vest, livet i DDR)

Olsen og Søndenberg: *Grundbog til historie*: side 161-166

	<p><u>Kilder</u> Bender og Gade: <i>Stormagtspolitikken 1945-82</i> kilde 1 <i>Trumandoktrinen Vesttysk historiebog (1971) om bygningen af muren, med tilhørende billede</i>, fra Bender og Gade: <i>Stormagtspolitikken 1945-1982</i> Munksgaard 1984</p> <p><i>Østtysk historiebog (1971) om bygningen af muren, med tilhørende billede</i>, fra Bender og Gade: <i>Stormagtspolitikken 1945-1982</i> Munksgaard 1984</p> <p>Kort over Tyskland og Europa under den kolde krig.</p> <p>Økonomisk oversigt for Tyskland efter murens fald Fra https://www.salesoptimize.com/german-ecommerce-market/http://home.uchicago.edu/huhlig/papers/uhlig.joce.2011.pdf https://www.economist.com/europe/2014/11/08/twenty-five-years-on</p> <p><i>Derfor er østtyskerne anderledes</i>, (uddrag), af Malin Schmidt fra <i>Dagbladet information</i>, den 20. Oktober 2009</p> <p><i>Forskere: Ingen ny kold krig på vej</i>, af Louisa Field fra Videnskab.dk, den 22. September 2014</p> <p>Lars Andersen m.fl. <i>Fokus</i> 3 s. 28-31, sammenlignet med fremstillingen i <i>Grundbog til historie</i> (se ovenfor)</p>
Omfang	11 blokke à 95 min
Særlige fokuspunkter	<p>Redegøre for, samt analysere og vurdere indholdet af kilder.</p> <p>Stille nye spørgsmål til kilderne.</p> <p>Reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien</p> <p>Centrale udviklingslinjer og begivenheder i Europas historie og verdens historie</p> <p>Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid</p> <p>Analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og mentalitet i tid og rum.</p> <p>Dokumentere viden om centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling</p> <p>Forklare måder at forme og styre samfund på og se konsekvenserne heraf for individets vilkår</p> <p>Forklare samfundsmæssige forandringer</p> <p>bearbejde historisk materiale.</p> <p>Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, Fremlæggelser, skrive og afholder taler, rollespil.

Titel 9	Afghanistan
Indhold	Fremstillingsstof

	<p>Hans Branner m.fl.: <i>Afghanistan, taleban og det internationale samfund</i>, Columbus side 15-18 +18-20, 20-21, 23-24 (ikke figur 1.7.), 25-26 Frederik Barths <i>Afghanistan og taleban</i> 20-23, 49-52 Olsen og Søndberg <i>Grundbog til historie</i>: 300-302 om Huntington Samt kort og opdeling i civilisationer fra Fra Peter Frederiksen: <i>Ideologiernes kamp</i> https://ideologi.systime.dk/index.php?id=270#c637 Bekker-Nielsen, Tønnes og Bernard Eric Jensen mfl. (2001): <i>Gads historieleksikon</i>, opslaget ”stat”, med fokus på, hvad der skal til for at skabe en stat. Kort, der viser Durand-linjen <i>USAs krig i Afghanistan</i> fra Bryld m.fl.: <i>Verden efter 1914</i>. Fra https://verdeneefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=775 https://faktalink.dk/titelliste/krigen-i-afghanistan (Afghanistan fra 2001-21 i grove træk)</p> <p>Supplerende stof Verdenskort, kort med Afghanistan og nærområder Kort over verden under en kolde krig fra https://en.wikipedia.org/wiki/Cold_War#/media/File:Cold_War_alliances_mid-1975.svg</p> <p>Kilder Hans Branner m.fl.: <i>Afghanistan, taleban og det internationale samfund</i>, Columbus, Side 26-27 Decree on general rules and prohibitions announced by the general Presidency of...(love indført af Taleban) Opstilling af Pashtunwali fra samme side 11 Carter-doktrinen og Pravdas modsvar begge fra Bender og Gade: <i>Stormagtspolitikken 1945-1982 belyst ved kilder</i>, side 130-32</p> <p>Svetlana Aleksjevitj: <i>Zinkdrene</i>, side 47-50 NÅEDE VI DEN? Bush’ tale: »Dette er verdens kamp« 21. SEP. 2001 KL. 22.30 Erklæring fra verdens islamiske front for jihad mod jøder og korsfarere (1998) Dansk soldat i krig fra Olaf Søndberg: <i>Danmark i krig</i>, Systime, side 164-65</p> <p>Filmen om Afghanistan <i>Et såret land</i> Se fra 28:41 https://www.dr.dk/drtv/se/afghanistan- -et-saaret-land -talebans-fremgang 194627</p>
Omfang	7 blokke
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> - Reflektere over samspillet mellem fortid, nutid og fremtid samt over mennesket som historieskabt og historieskabende - Anvende en metodisk-kritisk tilgang til at udvælge og analysere historisk materiale, herunder eksempler på brug af historie opnå indsigt i, hvordan historiefaget kan medvirke til at forstå og løse problemer i nutiden - Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til elevernes egen tid <ul style="list-style-type: none"> - forskellige styreformer og samfundsorganiseringer - kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie - nationale, regionale og globale konflikter og samarbejdsrelationer

	- globalisering
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, arbejd selv.

Titel 9	Velfærdsstaten
Indhold	<p>Fokus på, hvordan og hvorfor velfærdsstaten opstod og udviklede sig. Hvordan velfærdsstaten udviklede sig i efterkrigstiden og hvilke fortællinger findes der i dag om velfærdsstaten?</p> <p>Vollmond: <i>Fra fortid til historie</i>, s. 26-27 om populærhistorie</p> <p>Fremstillingsstof: Inge Adriansen m.fl. m.fl., Fokus – kernestof i historie Bind 2, Gyldendal 2016 s. 289-91, 291-95 (uden avisforsiden s. 94), s. 295-99 + 303-308 (<i>ikke bloksen Slaget om velfærdsstaten</i>)</p> <p>Kilder: <u>Velfærdsstatens fødsel</u> Louis Pio: Maalet er fuldt http://www.danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/louis-pio-maalet-er-fuldt-1872/ Jakob Knudsen: <i>Det offentlige fattigvæsen præmierer æresløsheden</i> fra (Andersen m.fl., Fokus 3, Kernestof i historie, Gyl. 2007, s. 63) Årslønsstatistik for arbejdere fra Slagelse 1800-1914</p> <p>Kanslergade (historiebevidsthed) https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark/historien-om-danmark-3/historien-om-danmark-3#!/</p> <p>Forsiden fra 4 forskellige aviser dagen efter kanslergadeforliget (Socialdemokraten, Berlingske Tidende, Lolland-Falster Tidende og Politiken)</p> <p><u>1960erne</u> Statistikker 1945-1973 fra Friisberg, <i>Kilder til den ny DK historie 1914-1982</i>: Tabel 38A-F + Haue m.fl.: <i>Det moderne Danmark 1840-1992</i> tabeller fra side 140, 147, 150, 188 og 204.</p> <p>Fortællinger om velfærdsstaten Velfærdsstatens grundfortællinger fra Sissel Bjerrum FOssat m.fl.: <i>Konfliktzonen Danmark</i> (Gad 2018), s. 217-19</p> <p>Kilder til fortællinger om velfærdsstaten Kilde 1: Fra Jacob Christensen <i>Socialpolitiske Strategier 1945-1972</i> (1998) Odense Universitetsforlag. In <i>Konfliktzonen Danmark 2018</i> Kilde 2: Fra Knud J. V. Jespersen: <i>Historien om danskerne. 1500-2000</i>, Gyldendal (2007) In <i>Konfliktzonen Danmark 2018</i> Kilde 3: Fra Peter Baldwin: <i>The Scandinavian Origins of the Social Interpretation of the Welfare State</i>, 1989 in <i>Danmarkshistorie 2020</i></p>

	<p>Kronologiforløb</p> <p>Lærerfremstillet materiale</p> <ul style="list-style-type: none"> - om brud og kontinuitet (også gennemgået i forbindelse med Romerriget) - Arbejde med elevfremstillede tidslinjer over Danmarkshistorie, Verdenshistorie og historieundervisning. Diskussion af periodisering og periodiseringsprincipper med udgangspunkt i <p>Oversigter over periodiseringsprincipper fra historiefaglig arbejdsbog: https://historiefagligarbejdsbog.systeme.dk/?id=275</p>
Omfang	7 blokke
Særlige fokuspunkter	<p>Få viden om centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie i tiden primært efter 1914 herunder sammenhænge mellem den nationale og internationale udvikling</p> <p>Samspil mellem materielle forhold og mentalitet i tid og rum</p> <p>Måder at forme og styre samfund på og se konsekvenserne heraf for individets vilkår</p> <p>Indsamle og systematisere informationer om og fra fortiden</p> <p>Bearbejde forskelligartet historisk materiale</p> <p>Se mennesket som historieskab og historieskabende.</p> <p>Kompetencer: Redegøre for, samt analysere og vurdere i forhold til problemstillingerne. Stille nye spørgsmål til emnerne. Mundtlighed: Formulere sig klart, præcist og argumenterende i forhold til problemstillingerne.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, projektarbejde over kilderne, fremlæggelse af overvejelser over begreberne